

KOMISIJOS GAIRĖS

dėl humanitarinės pagalbos
teikimo laikantis ES
ribojamųjų priemonių
(sankcijų)

Bruselis, 2022 06 30
C(2022) 4486 final

Komisijos pranešimas

**KOMISIJS GAIŘS DĖL HUMANITARINĖS PAGALBOS TEIKIMO LAIKANTIS
ES RIBOJAMŪJŲ PRIEMONIŲ (SANKCIJŲ)**

KOMISIJOS GAIRĖS DĖL HUMANITARINĖS PAGALBOS TEIKIMO LAIKANTIS
ES RIBOJAMŲJŲ PRIEMONIŲ (SANKCIJŲ)

Turinys

1.	ĮVADAS	2
1.1.	Šių gairių svarba	2
1.2.	Kaip skaityti šias gaires	2
1.3.	ES sankcijų, gairių ir kitų susijusių dokumentų šaltiniai	3
2.	BENDROJI INFORMACIJA	7
2.1.	ES sankcijų taikymo sritis	7
2.2.	Atitinkamos ES sankcijos	7
2.3.	Trečiųjų šalių sankcijos	8
3.	ES SANKCIJOS IR HUMANITARINĖ PAGALBA	9
3.1.	ES sankcijų rūšys	9
3.2.	ES sankcijos yra tikslinės	10
3.3.	Draudimas skirti lėšas ir ekonominius išteklius į sąrašą įtrauktiems asmenims arba jų naudai	10
3.4.	Į sąrašą įtraukti asmenys	11
3.5.	Netiesioginis lėšų ar ekonominių išteklių teikimas	12
3.6.	Sektoriniai apribojimai	14
3.7.	Nenumatytas ES sankcijų reglamentų poveikis humanitarinei pagalbai	15
3.8.	Su humanitarine pagalba susijusios išimtys	16
3.8.1.	Su humanitarine pagalba susijusios išimtys	17
3.8.2.	Leidžiamos išlygos	18
3.9.	Humanitariniai tikslai	19
3.10.	Su humanitarine pagalba susijusios išimtys ir nehumanitariniai projektai	20
3.11.	ES sankcijos ir tarptautinė humanitarinė teisė	20
3.12.	Įvairių tipų humanitarinės programos	21
3.13.	Asmenys, kuriems reikia pagalbos (galutiniai naudos gavėjai)	21
3.14.	Situacija, kai nėra kitų galimybių	22
4.	ES SANKCIJŲ LAIKYMASIS	22
4.1.	Humanitarinės veiklos vykdytojų prievolės	22

4.2. Vidaus procedūros, užtikrinančios ES sankcijų laikymąsi. Išsamus patikrinimas	22
4.3. Sprendimai dėl įtraukimo į sąrašą, į kuriuos reikia atsižvelgti.....	23
4.4. Kas turi įdiegti vidaus procedūras, kad būtų užtikrintas ES sankcijų laikymasis?	24
4.5. Atsakomybė.....	25
4.6. Sankcijų nuobaudos.....	25
4.7. Svarbios informacijos teikimas	26

1. ĮVADAS

Šių gairių tikslas – pateikti praktinių nurodymų, kaip, teikiant humanitarinę pagalbą, laikytis ES ribojamųjų priemonių, priimtų pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsnį (toliau – ES sankcijos). Šios gairės skirtos visiems ES sankcijų privalantiems laikytis subjektams, kurie dalyvauja teikiant humanitarinę pagalbą (toliau – humanitarinės veiklos vykdytojai). Humanitarinės veiklos vykdytojai – paramos teikėjai, tarptautinės organizacijos, nevyriausybinės organizacijos (NVO), valstybių narių specializuotos agentūros, bankai ir kitos įmonės, jeigu jie dalyvauja teikiant humanitarinę pagalbą.

1.1. Šių gairių svarba

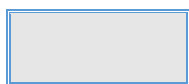
Kaip ES sutarčių sergėtojai, Komisijai pavesta užtikrinti, kad ES teisė būtų vienodai taikoma visoje Sąjungos teritorijoje¹. Šios gairės svarbios ir valstybių narių nacionalinėms kompetentingoms institucijoms (toliau – NKI), atsakingoms už sankcijų vykdymo užtikrinimą, įskaitant baudų skyrimą ir leidimų taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas išdavimą².

1.2. Kaip skaityti šias gaires

Šias gaires sudaro skirtingi skyriai, o kiekvienas skyrius suskirstytas į atskirus punktus, kuriuose Komisija pateikia savo analizę konkrečiais klausimais, susijusiais su ES sankcijomis ir jų galima sąveika su humanitarinės pagalbos teikimu. Punktuose gali būti šie ženklai:

Rodykle žymima kryžminė nuoroda į kitus susijusius dokumentus.

Langelyje pateikiami išgalvoti pavyzdžiai, kaip Komisija analizuoja pagrindinį punktą.

---

¹ Tačiau įpareigojančio pobūdžio ES teisės išaiškinimą gali pateikti tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

² NKI sąrašas pateiktas 2022 m. balandžio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2022/595. Jį galima rasti adresu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:114:FULL&from=LT>.

Šių gairių pabaigoje pateikiamas nebaigtinis kontrolinis klausimų, kuriuos humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų apsvarstyti, atlikdami išsamų sankcijų laikymosi patikrinimą (žr. 4.2 punktą).

1.3. ES sankcijų, gairių ir kitų susijusių dokumentų šaltiniai

ES sankcijų režimai nustatomi *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL) – oficialiame ES teisės šaltinyje³ – skelbiamais Tarybos sprendimais ir reglamentais. Šiose gairėse nurodytos ES sankcijos buvo nustatytos šiais teisės aktais⁴:

- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 753/2011 (toliau – Sankcijų Afganistanui reglamentas)⁵;
- Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006 (toliau – Sankcijų Baltarusijai reglamentas)⁶;
- Tarybos reglamentu (ES) 2018/1542 (toliau – Sankcijų už cheminio ginklo naudojimą reglamentas)⁷;
- Tarybos reglamentu (ES) 2017/1509 (toliau – Sankcijų KLDK reglamentas)⁸;
- Tarybos reglamentu (ES) 2020/1998 (toliau – Visuotinių sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus reglamentas)⁹;
- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 267/2012 (toliau – Sankcijų Iranui už masinio naikinimo ginklus (MNG) reglamentas)¹⁰;
- Tarybos reglamentu (ES) 359/2011 (toliau – Sankcijų Iranui už žmogaus teisių pažeidimus reglamentas)¹¹;
- Tarybos reglamentu (ES) 2019/1716 (toliau – Sankcijų Nikaragvai reglamentas)¹²;

---

³ <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=lt>.

⁴ Šios ES sankcijos buvo atrinktos kaip tinkami pavyzdžiai šiose gairėse išdėstytiems aiškinimo principams pagrįsti.

⁵ 2011 m. rugpjūčio 1 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 753/2011 dėl ribojamųjų priemonių tam tikriems asmenims, grupėms, įmonėms ir subjektams atsižvelgiant į padėtį Afganistane.

⁶ 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2006 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Baltarusijoje ir į Baltarusijos išitraukimą į Rusijos agresiją prieš Ukrainą.

⁷ 2018 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) 2018/1542 dėl ribojamųjų kovos su cheminio ginklo platinimu ir naudojimu priemonių.

⁸ 2017 m. rugpjūčio 30 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1509 dėl ribojamųjų priemonių Korėjos Liaudies Demokratinei Respublikai, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 329/2007.

⁹ 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/1998 dėl ribojamųjų kovos su šturkščiais žmogaus teisių pažeidimais priemonių.

¹⁰ 2012 m. kovo 23 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 267/2012 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 961/2010.

¹¹ 2011 m. balandžio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 359/2011 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Irane.

¹² 2019 m. spalio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2019/1716 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Nikaragvoje.

- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 401/2013 (toliau – Sankcijų Mianmarui / Birmai reglamentas)¹³;
- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 833/2014 (toliau – Sankcijų Rusijai reglamentas)¹⁴;
- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 36/2012 (toliau – Sankcijų Sirijai reglamentas)¹⁵;
- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 356/2010 (toliau – Sankcijų Somaliui reglamentas)¹⁶;
- Tarybos reglamentu (ES) Nr. 269/2014 (toliau – Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamentas)¹⁷;
- Tarybos reglamentu (ES) 2022/263 (toliau – Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamentas)¹⁸;
- Tarybos reglamentu (ES) 2016/1686 (toliau – ES autonominių sankcijų „Al-Qaida“ ir ISIL reglamentas)¹⁹;
- Tarybos reglamentu (EB) Nr. 881/2002 (toliau – Jungtinių Tautų rezoliucijomis grindžiamų sankcijų „Al-Qaida“ ir ISIL reglamentas)²⁰; taip pat
- Tarybos reglamentu (ES) 2017/2063 (toliau – Sankcijų Venesuelai reglamentas)²¹.

Be to, šios gairės turi būti taikomos kartu su visais toliau nurodytais dokumentais ir priemonėmis. Komisija jau priėmė išsamias gaires dėl tam tikrų ES sankcijų režimų, įskaitant gaires dėl humanitarinės pagalbos teikimo laikantis ES sankcijų reglamentų. Toliau išvardyti svarbiausi rekomendaciniai dokumentai:

-
- ¹³ Tarybos reglamentas (ES) Nr. 401/2013 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Mianmare / Birmoje, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 194/2008.
- ¹⁴ 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje.
- ¹⁵ 2012 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 442/2011.
- ¹⁶ 2010 m. balandžio 26 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 356/2010, kuriuo, atsižvelgiant į padėtį Somalyje, nustatomos tam tikros specialios ribojamosios priemonės tam tikriems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams arba įstaigoms.
- ¹⁷ 2014 m. kovo 17 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi.
- ¹⁸ Tarybos reglamentas (ES) 2022/263 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų reaguojant į vyriausybės nekontroliuojamų Ukrainos Donecko ir Luhansko sričių teritorijų pripažinimą ir nurodymą į tas teritorijas įvesti Rusijos ginkluotąsias pajėgas.
- ¹⁹ 2016 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (ES) 2016/1686, kuriuo nustatomos papildomos ribojamosios priemonės, taikomos ISIL („Da'esh“) ir „Al-Qaida“ bei su jomis susijusiems fiziniams ir juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms.
- ²⁰ 2002 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 881/2002, kuriuo nustatomos tam tikros specialios ribojamosios priemonės, taikomos tam tikriems asmenims ir subjektams, susijusiems su ISIL („Da'esh“) ir „Al-Qaida“ organizacijomis.
- ²¹ 2017 m. lapkričio 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/2063 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje.

- Komisijos gairės dėl humanitarinės pagalbos kovoti su COVID-19 pandemija tam tikrose teritorijose, kurioms taikomos ES ribojamosios priemonės, teikimo (2020–2021 m.) (toliau – COVID-19 gairės)²²;
- Komisijos dažnai užduodami klausimai apie ES ribojamąsias priemones Sirijai (toliau – DUK apie Siriją)²³;
- Komisijos gairės dėl visuotinių sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus įgyvendinimo (toliau – Visuotinės žmogaus teisių gairės)²⁴;
- Komisijos gairės dėl tam tikrų Sankcijų Mianmarui / Birmai reglamento nuostatų įgyvendinimo (toliau – Sankcijų Mianmarui / Birmai gairės)²⁵; taip pat
- 2021 m. birželio 8 d. Komisijos nuomonė dėl Tarybos reglamento (ES) Nr. 269/2014 2 straipsnio 2 dalies (2021 m. birželio 8 d. Komisijos nuomonė)²⁶.

Be to, Komisija turi toliau išvardytas ES sankcijų paieškos priemones arba suteikė galimybę naudotis šiomis priemonėmis:

- ES sankcijų žemėlapiu – interaktyviu ES sankcijų žemėlapiu su konsoliduotomis Tarybos sprendimų ir Tarybos reglamentų versijomis (toliau – sankcijų žemėlapis)²⁷;
- Finansinių sankcijų duomenų bazė, kurioje pateikiamas atnaujintas konsoliduotas sąrašas visų į sąrašą įtrauktų asmenų ir subjektų, kurių turtas išaldytas ir kuriems draudžiama leisti naudotis lėšomis (toliau – finansinių sankcijų duomenų bazė)²⁸;

22

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/210813-humanitarian-aid-guidance-note_lt.pdf.

23

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en.pdf.

24

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/201217-human-rights-guidance-note_lt.pdf. Sankcijų žemėlapi parengė 2017 m. Europos Sąjungos Tarybai pirmininkavusi Estija.

25

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/210511-restrictive-measures-myanmar-guidance-note_lt.pdf.

26

Paskelbta adresu:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/210608-ukraine-opinion_en_0.pdf. Sankcijoms skirtoje interneto svetainėje Komisija taip pat paskelbė teisinės nuomonės įvairiais klausimais. Jas galima rasti adresu https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200526-risk-management-guide_en_0.pdf.

27

<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>.

28

<https://webgate.ec.europa.eu/fsd/fsf#!/files>.

- ES lygmens humanitarinės pagalbos kontaktiniu punktu – pašto dėžute, į kurią humanitarinės veiklos vykdytojai gali pateikti prašymus suteikti informacijos apie su humanitarine pagalba susijusias nukrypti leidžiančias nuostatas (toliau – ES kontaktinis punktas)²⁹;
- Informacijos apie valstybių narių procedūras, pagal kurias leidžiama taikyti su humanitarine pagalba susijusias nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo ES ribojamųjų priemonių, suvestinė – neoficialia valstybių narių nustatytų procedūrų, pagal kurias suteikiami leidimai taikyti su humanitarine pagalba susijusias nukrypti leidžiančias nuostatas, santrauka (toliau – informacijos apie nukrypti leidžiančias nuostatas suvestinė)³⁰;
- Humanitarinės pagalbos lėšų siuntimo į Siriją ir panašias didelės rizikos jurisdikciju šalis rizikos valdymo principų vadovu (toliau – rizikos valdymo vadovas)³¹;
- Dažniausiai užduodamais klausimais apie ekonomines sankcijas Rusijai (toliau – DUK apie Rusiją)³²; taip pat
- Klausimais ir atsakymais dėl ES įmonėms, palaikančioms verslo santykius su Iranu, taikomų ribojamųjų priemonių išsamaus patikrinimo (toliau – klausimai ir atsakymai dėl verslo santykių su Iranu išsamaus patikrinimo)³³.

Humanitarinės veiklos vykdytojai taip pat turėtų atsižvelgti į ES ribojamųjų priemonių veiksmingo įgyvendinimo geriausią praktiką (toliau – ES Tarybos geriausios praktikos vadovas)³⁴, ES BVVP informacinį pranešimą³⁵ ir Europos Sąjungos išorės veiksmų tarnybos klausimus ir atsakymus apie ES visuotinę sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą³⁶.

---

²⁹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions/eu-level-contact-point-humanitarian-aid-environments-subject-eu-sanctions_en.

³⁰ https://ec.europa.eu/info/publications/eu-restrictive-measures-humanitarian-derogations-factsheet_en.

³¹ Komisijos skelbiama neoficialų vadovą galima rasti adresu https://ec.europa.eu/info/files/200526-risk-management-guide_en.

³² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine_lt.

³³

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/faqs-restrictive-measures-iran_en.pdf.

³⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/lt/pdf>.

³⁵ https://www.eeas.europa.eu/iran/information-note-lifting-eu-sanctions-under-joint-comprehensive-plan-action-jcpoa_en?s=3225.

³⁶ https://www.eeas.europa.eu/eeas/questions-and-answers-eu-global-human-rights-sanctions-regime_en.

2. BENDROJI INFORMACIJA

2.1. ES sankcijų taikymo sritis

ES sankcijų privalo laikytis ES institucijos, valstybės narės, valstybių narių piliečiai, juridiniai asmenys ir valstybės narės jurisdikcijai priklausantys subjektai bei visi ES teritorijoje veikiantys asmenys. ES piliečiai, pavyzdžiui, nevyriausybinėse organizacijose dirbantys piliečiai, nevyriausybinės organizacijos, įsteigtos pagal valstybės narės teisę, arba nevyriausybinės organizacijos, įsteigtos pagal trečiosios šalies teisę, kurie teikia humanitarinę pagalbą pasitelkdami dalinai ar visa apimtimi ES teritorijoje organizuojamas operacijas³⁷.

Kadangi ES sankcijos yra ES bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) priemonė, tikimasi, kad jos padės daryti spaudimą tam tikriems asmenims ar subjektams, kurių elgesį ES sankcijomis siekiama atgrasyti arba pakeisti. Tačiau jos netaikomos eksteritorialiai. Kitaip tariant, humanitarinės veiklos vykdytojai, kurie nepatenka į ES sankcijų taikymo sritį, laikytis ES sankcijų neprivalo. Tačiau, kai humanitarinės veiklos vykdytojas gauna lėšų iš ES arba valstybės narės institucijos pagal paramos sutartį, į kurią įtraukta sąlyga dėl sankcijų laikymosi, humanitarinės veiklos vykdytojas turi laikytis ES sankcijų pagal sutartinį įsipareigojimą³⁸.

2.2. Atitinkamos ES sankcijos

Visada reikia laikytis visų ES sankcijų reglamentų. Fiziniai ir juridiniai asmenys, subjektai ir įstaigos gali būti įtraukti į sąrašą (toliau – į sąrašą įtraukti asmenys) pagal vieną ar daugiau sankcijų režimų, įskaitant temines sankcijas. Humanitarinės veiklos vykdytojai neturėtų apriboti savo vidaus procedūrų, susijusių su sankcijų laikymusi (žr. 4.2 punktą), tik tais ES sankcijų reglamentais, kurių pavadinime nurodytas šalies, kurioje bus vykdoma humanitarinė operacija, pavadinimas (pvz., Sankcijų Sirijai reglamentu, kai operacija vykdoma Sirijoje). Be to, tam tikri ES sankcijų reglamentai³⁹ nėra išimtinai susiję su konkrečiu regionu ar šalimi, nes jais nustatytos finansinės sankcijos asmenims ir subjektams, veikiantiems įvairiose teritorijose arba pasauliniu mastu.

Vis dėlto natūralu, kad, vykdant tam tikras humanitarines operacijas, tam tikri ES sankcijų reglamentai yra svarbesni, todėl prieš teikiant humanitarinę pagalbą ir jos teikimo metu jiems turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys. Pavyzdžiui, ES sankcijų režimais prekėms, kurios turi būti eksportuojamos arba naudojamos trečiojoje šalyje, kurioje turi būti teikiama humanitarinė pagalba, nustatomi sektoriai apribojimai arba nustatomi finansiniai apribojimai toje šalyje veikiantiems į sąrašą įtrauktiems asmenims. Norėdami

---

³⁷ Į ES sankcijų režimus visada įtraukiamas standartinis straipsnis, kuriame apibrėžiama šios jurisdikcijos aprėptis. Šis straipsnis išdėstytas taip: „reglamentas taikomas valstybių narių teritorijoje, įskaitant jų oro erdvę; visuose valstybės narės jurisdikcijai priklausančiuose orlaiviuose ar laivuose; bet kuriam valstybės narės piliečiui; visiems subjektams, kurie yra įregistruoti ar įsteigti pagal valstybės narės įstatymus, ir visiems subjektams dėl bet kokios veiklos, visa apimtimi ar iš dalies vykdomos ES“ (pvz., žr. Sankcijų Sirijai reglamento 35 straipsnį).

³⁸ Šiuo klausimu žr. Informacijos apie valstybių narių procedūras, pagal kurias leidžiama taikyti su humanitarine pagalba susijusias nuo ES ribojamųjų priemonių (sankcijų) leidžiančias nukrypti nuostatas, suvestinės XVII išnašą. Informacijos suvestinę galima rasti adresu https://ec.europa.eu/info/publications/eu-restrictive-measures-humanitarian-derogations-factsheet_bg.

³⁹ Pavyzdžiui, JT rezoliucijomis grindžiamų sankcijų „Al-Qaida“ ir ISIL reglamentas.

nustatyti, kurie ES sankcijų reglamentai yra ypač svarbūs didesnės svarbos humanitariniam projektui, humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų pasinaudoti savo ekspertinėmis žiniomis ir prirėikus kreiptis pagalbos į savo NKI. Atitinkamiems ES sankcijų režimams, taigi ir atitinkamai veiklai taikytinų sankcijų mastui, identifikuoti taip pat gali būti svarbūs į sąrašą įtrauktų asmenų ir subjektų identifikatoriai (t. y. asmens duomenys ar kita informacija).

➡ COVID-19 gairės, skyrius apie Siriją, 23 klausimas; skyrius apie Iraną, 17 klausimas; skyrius apie kovą su terorizmu, 14 ir 15 klausimai.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojai, teikiantys pagalbą Sirijoje, pirmiausia turėtų atkreipti dėmesį į priemones, nustatytas Sankcijų Sirijai reglamente. Vis dėlto jie taip pat turėtų atkreipti dėmesį į asmenis, įtrauktus į sąrašą pagal JT rezoliucijomis grindžiamų sankcijų „Al-Qaida“ ir ISIL reglamentą, ES autonominių sankcijų „Al-Qaida“ ir ISIL reglamentą ir Sankcijų už cheminio ginklo naudojimą reglamentą, nes kai kurie iš šių asmenų veikia Sirijoje.

Atvejis Nr. 2: humanitarinės veiklos vykdytojai, teikiantys pagalbą vyriausybės nekontroliuojamose Ukrainos Luhansko srities teritorijose, turėtų ypač atkreipti dėmesį į sektorinius apribojimus, nustatytus Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamente, taip pat į sprendimus dėl įtraukimo į sąrašą pagal Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamentą.

Atvejis Nr. 3: humanitarinės veiklos vykdytojai, organizuojantys evakuacinius skrydžius iš Sirijos, turėtų atsižvelgti į tai, ar tam tikros Sirijos oro transporto bendrovės yra įtrauktos į sąrašą pagal Sankcijų Baltarusijai reglamentą.

2.3. Trečiųjų šalių sankcijos

Pagal ES teisę nereikalaujama, kad humanitarinės veiklos vykdytojai, kuriems taikomos ES sankcijos, laikytųsi trečiųjų šalių sankcijų. Šių sankcijų humanitarinės veiklos vykdytojai gali laikytis savo nuožiūra, išskyrus tas, kurios įtrauktos į Tarybos reglamento (EB) Nr. 2271/96 (toliau – ES blokavimo statusas)⁴⁰ priedą.

Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos pagal Jungtinių Tautų Chartijos VII skyrių nustatytos sankcijos į ES teisę perkeliama Tarybos sprendimais ir reglamentais.

⁴⁰ 1996 m. lapkričio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2271/96, saugantis nuo trečiosios šalies priimtų teisės aktų eksteritorialaus taikymo poveikio ir tuo grindžiamų ar iš to kylančių veiksmų. Šiuo reglamentu ES asmenys, dalyvaujantys teisėtoje tarptautinėje prekyboje ir (arba) kapitalo judėjime ir susijusioje komercinėje veikloje su Iranu ir Kuba, apsaugomi nuo jo priede nurodytų užsienio teisės aktų poveikio. Komisija taip pat gali suteikti leidimus laikytis šių užsienio sankcijų pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2271/96 5 straipsnį. Daugiau informacijos galima rasti Komisijos interneto svetainėje adresu https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/restrictive-measures-sanctions/blocking-statute_en.

Humanitarinės veiklos vykdytojai privalo laikytis šių JT sankcijų ES perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatų.

➡ [COVID-19 gairės](#), skyrius apie Iraną, 18 klausimas, skyrius apie Venesuelą, 14 klausimas.

Atvejis Nr. 1: ES humanitarinės veiklos vykdytojas teikia humanitarinę pagalbą Venesueloje. Jis turi užtikrinti, kad lėšos ar ekonominiai išteklių nebūtų teikiami asmenims ar subjektams, įtrauktiems į sąrašą pagal ES sankcijų reglamentus, visų pirma pagal Sankcijų Venesuelai reglamentą. ES humanitarinės veiklos vykdytojas savo nuožiūra gali nuspręsti, ar neskirti lėšų asmenims, įtrauktiems į sąrašą pagal trečiųjų šalių sankcijų režimą.

3. ES SANKCIJOS IR HUMANITARINĖ PAGALBA

3.1. ES sankcijų rūšys

ES sankcijas sudaro, be kita ko⁴¹, draudimai vykdyti tam tikrą verslo veiklą. Tai gali būti:

- individualios finansinės sankcijos arba
- sektorinės arba ekonominės sankcijos.

Individualias finansines sankcijas sudaro turto įšaldymas ir draudimas skirti lėšas ir ekonominius išteklius arba naudotis jais konkrečiai į sąrašą įtrauktiems asmenims. Pastaroji nuostata yra aktualiausia daugumai humanitarinės veiklos vykdytojų⁴². Toks draudimas gali būti susijęs su lėšomis, kurios teikiamos į sąrašą įtrauktiems asmenims už sutartines paslaugas, būtinas humanitarinei pagalbai galutiniams gavėjams teikti (žr. 3.3 punktą).

Sektorinės sankcijos – tai platesni tam tikros verslo veiklos apribojimai konkrečiuose ekonomikos sektoriuose. Jie gali būti susiję su draudimu humanitarinės veiklos vykdytojui įvežti (eksportuoti) į veiklos šalį tam tikras prekes ir (arba) jas naudoti arba teikti tam tikras paslaugas.

Pagrindinis abiejų rūšių ES sankcijų skirtumas yra tas, kad individualios finansinės sankcijos yra susijusios su lėšų ir ekonominių išteklių teikimu aiškiai nustatytiems asmenims, o sektorinės sankcijos paprastai susijusios su galimybės dalyvauti tam tikrose

---

⁴¹ Šiose gairėse nurodytos ribojamosios priemonės yra įtrauktos į Tarybos reglamentus, priimtus pagal 215 straipsnį. Atitinkamame Tarybos sprendime taip pat gali būti numatytas draudimas keliauti tam tikriems asmenims ir ginklų embargas, tačiau tai nėra šių gairių tema.

⁴² Lėšų įšaldymas reiškia, kad ES veiklos vykdytojai, įskaitant humanitarinės veiklos vykdytojus, privalo užkirsti kelią bet kokiam disponavimui lėšomis ar ekonomiais išteklių, dėl kurio pasikeistų jų savybės, leidžiančios (bet kam) pasinaudoti lėšomis. Nors dauguma humanitarinės veiklos vykdytojų greičiausiai neturi į sąrašą įtrauktų asmenų lėšų ar ekonominių išteklių, jie vis dėlto turėtų laikytis turto įšaldymo priemonių.

verslo operacijose su bet kuriuo asmeniu konkrečioje trečiojoje šalyje arba teikti jam paslaugas apribojimu.

Atvejis Nr. 1: Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamente numatytos tik individualios finansinės sankcijos.

Atvejis Nr. 2: Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamente numatytos tik sektorinės sankcijos.

Atvejis Nr. 3: Sankcijų Sirijai reglamente numatytos tiek sektorinės, tiek individualios finansinės sankcijos.

3.2. ES sankcijos yra tikslinės

ES sankcijos yra tikslinės. Jomis draudžiami tik konkretūs veiksmai, taip pat sąmoningas ir tyčinis dalyvavimas veikloje, kuria siekiama apeiti šiuos draudimus. Visų pirma ES sankcijų reglamentais neprimetama ryšių nepalaikymo politika.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojai gali eksportuoti humanitarinei pagalbai skirtas prekes į Nikaragvą, nes Sankcijų Nikaragvai reglamentu nenumatyta jokių sektoriinių apribojimų. Tačiau tai daroma su sąlyga, kad tokios humanitarinei pagalbai skirtos prekės nebus tiesiogiai ar netiesiogiai teikiamos į sąrašą įtrauktiems asmenims arba jų naudai (draudimas skirti lėšas ar ekonominius išteklius).

3.3. Draudimas skirti lėšas ir ekonominius išteklius į sąrašą įtrauktiems asmenims arba jų naudai

Šia priemone draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti galimybę į sąrašą įtrauktiems asmenims naudotis bet kokiomis lėšomis ar ekonominiais ištekliais, nesvarbu, ar tai būtų daroma juos dovanojant, parduodant, iškeičiant ar kitais būdais, įskaitant į sąrašą įtraukto asmens nuosavų išteklių gražinimą.

Ir sąvoka „lėšos“, ir sąvoka „ekonominiai ištekliai“ ES sankcijų reglamentuose apibrėžtos standartiškai ir plačiai⁴³; plačiai jas aiškina ir ES teismai⁴⁴. Sąvoka „lėšos“ apima bet kokios rūšies finansinį turtą, pavyzdžiui, pinigus bet kokia valiuta ir bet kokia forma (pvz., grynuosius pinigus, čekius), taip pat kreditus ir indėlius, teikiamus bet kokia forma, įskaitant neoficialias pinigų pervedimo sistemas, pvz., *havaleh / hawala / xawala / xawilaad / hundi*⁴⁵ ar kitų rūšių pinigų perlaidų grynaisiais

⁴³ Žr., pvz., Visuotinių sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus reglamento 1 straipsnio d ir g punktus.

⁴⁴ ES teismai nurodė, kad: „sąvoka „lėšos ir ekonominiai ištekliai“ yra labai plati ir apima bet kokio pobūdžio bet kokiu būdu įgytą turtą“ (žr. 2019 m. sausio 17 d. Sprendimo *SH*, EU:C:2019:36, 53 punktą; pagal analogiją žr. 2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *E ir F*, C-550/09, EU:C:2010:382, 69 punktą, o dėl sąvokos „lėšų įšaldymas“ – neseniai, 2021 m. lapkričio 11 d., priimto Sprendimo *Bank Sepah*, C 340/20, ECLI:EU:C:2021:903, 43 punktą.

⁴⁵ Tai pinigų perlaidų sistema, pagrįsta neoficialiais pinigų tarpininkų tinklais.

pinigais sistemas. Sąvoka „ekonominiai ištekliai“ reiškia bet koki turtą, kuris nelaikomas lėšomis, tačiau gali būti naudojamas lėšoms, prekėms ar paslaugoms gauti. Šiai kategorijai gali būti priskiriamos prekės, įskaitant humanitarinei pagalbai teikti reikalingas prekes, nes, jei jos tiekiamos į sąrašą įtrauktam asmeniui, šis jas gali parduoti arba iškeisti į lėšas ar paslaugas. Kad turtas būtų laikomas ekonominiu ištekliumi, nebūtina įrodyti, kad jis bus naudojamas lėšoms gauti. Apskritai, bet kokia verslo veikla, vykdoma su į sąrašą įtrauktu asmeniu, greičiausiai bus susijusi su lėšų ar ekonominių išteklių mainais.

Humanitarinės veiklos vykdytojams neleidžiama teikti lėšų ar ekonominių išteklių (pvz., prekių) į sąrašą įtrauktam asmeniui, net jei tas asmuo (toliau – tarpininkas) turėtų juos pristatyti asmenims, kuriems jų reikia⁴⁶. Svarbi šios taisyklės išimtis – jei šis asmuo pagal tarptautinę humanitarinę teisę laikomas asmeniu, kuriam reikalinga humanitarinė pagalba (žr. 3.13 punktą), arba jei atitinkamame reglamente numatytos su humanitarine pagalba susijusios išimties, taikomos tokiomis konkrečiomis aplinkybėmis (žr. 3.8 punktą; taip pat žr. 3.14 punktą).

ES sankcijų reglamentais nedraudžiama palaikyti ryšių su į sąrašą įtrauktais asmenimis, jei jiems tiesiogiai ar netiesiogiai ar jų naudai neskiriamos lėšos ar ekonominiai ištekliai (žr. 3.2 punktą). Tačiau humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų būti itin atsargūs bendraudami su į sąrašą įtrauktais asmenimis, susijusiais su humanitarinės pagalbos teikimu, ir užtikrinti, kad šie asmenys negautų prekių ar paslaugų arba neįgytų žinių, kurios gali būti panaudotos lėšoms gauti.

➡ [COVID-19 gairės](#), visų skyrių 1 skirsnis.

Atvejis Nr. 1: draudžiama už pinigus užsakyti logistikos paslaugas iš į sąrašą įtrauktos įmonės, kad ši gabelėtų humanitarinės pagalbos daiktus.

Atvejis Nr. 2: draudžiama dovanoti medicinos priemones į sąrašą įtrauktam asmeniui, išskyrus atvejus, kai jis yra galutinis pagalbos gavėjas (t. y. asmuo, kuriam reikalinga humanitarinė pagalba).

Atvejis Nr. 3: draudžiama dirbti gydytoju į sąrašą įtrauktos grupės ar organizacijos labui, jei ta grupė gali gauti iš to lėšų (pvz., imti iš pacientų mokesť už pagalbą).

Atvejis Nr. 4: nedraudžiama susitikti su į sąrašą įtrauktu asmeniu ir aptarti praktinius humanitarinės pagalbos teikimo žmonėms, kuriems jos reikia, esantiems jo kontroliuojamose teritorijose, klausimus. Tačiau tas asmuo, be kita ko, negali gauti lėšų, prekių, mokymų ar kitų paslaugų ar žinių, iš kurių ji galėtų gauti finansinės naudos.

3.4. Į sąrašą įtraukti asmenys

Į sąrašą įtrauktų asmenų vardus, pavardes ir identifikavimo duomenis galima rasti Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos ES sankcijos, priede. Jame taip pat nurodomos konkrečios priežastys, dėl kurių šie asmenys buvo įtraukti į tą sąrašą (toliau – motyvų išdėstymas). ES

⁴⁶ Šiuo konkrečiu atveju žr. 3.5 punktą dėl netiesioginio lėšų ar ekonominių išteklių teikimo.

Taryba arba Komisija yra atsakingos už šių priedų keitimą ir tai daro *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamais teisės aktais. Į sąrašą įtrauktų asmenų vardai, pavardės ir identifikavimo duomenys taip pat nurodomi ES sankcijų žemėlapyje ir Finansinių sankcijų duomenų bazėje (žr. 1.3 punktą).

Į sąrašą gali būti įtraukiamos įvairios tikslinės grupės, įskaitant asmenis, įmones, sukarintąsias pajėgas, karines grupuotes, valstybės institucijas ir tarptautiniu mastu nepripažintus subjektus, taip pat bet kokio pobūdžio grupės, įskaitant netikras labdaros organizacijas⁴⁷.

3.5. Netiesioginis lėšų ar ekonominių išteklių teikimas

Lėšos ir ekonominiai ištekliai negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai teikiami į sąrašą įtrauktiems asmenims, nebent šie asmenys laikomi asmenimis, kuriems reikalinga humanitarinė pagalba (toliau – galutiniai naudos gavėjai) (žr. 3.13 punktą) arba kai atitinkamame reglamente numatytos su humanitarine pagalba susijusios išimtys (žr. 3.8 punktą; taip pat žr. 3.14 punktą). Pavyzdžiui, humanitarinės veiklos vykdytojai negali teikti lėšų asmeniui, jei tas asmuo vėliau jas perduos į sąrašą įtrauktam asmeniui arba kitiems asmenims, kurie galiausiai jas perduos į sąrašą įtrauktam asmeniui. ES sankcijų reglamentai šio įpareigojimo neapriboja. Humanitarinės veiklos vykdytojai, kaip ir visi kiti veiklos vykdytojai, kurie turi laikytis ES sankcijų, laikomi atsakingais, jei bet kuris iš jų lėšas ar ekonominius išteklius gavęs asmuo tam tikru metu suteikia galimybę šiomis lėšomis ar ekonominiais ištekliais naudotis į sąrašą įtrauktam asmeniui⁴⁸. Tačiau humanitarinės veiklos vykdytojas nebūtų atsakingas, jei jis įrodytų, kad nežinojo apie tokį rezultatą arba negalėjo pagrįstai jo įtarti (žr. 4.5 punktą).

Šiuo klausimu reikėtų atsižvelgti į dvi konkrečias situacijas.

- Į sąrašą neįtraukti asmenys, nuosavybės teise priklausantys į sąrašą įtrauktam asmeniui arba jo kontroliuojami

Tipiškas netiesioginio lėšų ar ekonominių išteklių teikimo į sąrašą įtrauktam asmeniui atvejis – į sąrašą neįtraukta bendrovė, kuri nuosavybės teise priklauso į sąrašą įtrauktai bendrovei ar fiziniam asmeniui arba kurią jie tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja. Komisija paskelbė keletą dokumentų, kuriuose pateikiami kriterijai, pagal kuriuos galima nustatyti, ar lėšų arba ekonominių išteklių gavėjas nuosavybės teise priklauso į sąrašą įtrauktam asmeniui arba yra jo kontroliuojamas, pavyzdžiai; Šis aspektas aptartas ir ES Tarybos geriausios praktikos vadove (žr. toliau pateiktą nuorodą). Jei tenkinama bet kuri iš šių sąlygų, humanitarinės veiklos vykdytojai privalo neteikti lėšų ar ekonominių išteklių tai į sąrašą neįtrauktai bendrovei, nebent humanitarinės veiklos vykdytojas nustato, kad lėšos ar ekonominiai ištekliai nebus naudojami į sąrašą įtraukto asmens arba jo naudai. Taip pat gali būti taikomos su humanitarine pagalba susijusios išimtys (žr. 3.8 ir 3.14 punktus).

Nors dauguma su nuosavybe ir kontrole susijusių atvejų yra susiję su privačių asmenų ar kitų įmonių kontroliuojamomis bendrovėmis, humanitarinės veiklos vykdytojui taip pat gali tekti įvertinti, ar trečiojoje valstybėje įsteigtą juridinį asmenį (nepriklausomai nuo to,

⁴⁷ Žr., pvz., JT rezoliucijomis grindžiamų sankcijų „Al-Qaida“ ir ISIL reglamento I priedo įrašą „Global Relief Foundation“.

⁴⁸ Žr. šių gairių 4 skyrių apie sankcijų laikymąsi.

ar jis įsteigtas pagal privatinę, ar viešąją teisę) kontroliuoja toje valstybėje viešąsias pareigas einantis į sąrašą įtrauktas asmuo (pvz., į sąrašą įtrauktas ministras). Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad ES sankcijos yra tikslinės, o asmens įtraukimas į sąrašą nereiškia, kad į sąrašą įtraukiamas ir valstybės valdžios institucijos padalinys, kuriam tas asmuo *laikiniai* atstovauja. Tačiau humanitarinės veiklos vykdytojas turėtų remtis pirmiau nurodytais nuosavybės ir kontrolės kriterijais ir bet kuriuo kitu tinkamu rodikliu, kad įvertintų, ar į sąrašą įtrauktas asmuo, kuris eina viešąsias pareigas, kontroliuoja valstybės juridinį asmenį, gausiantį lėšas ar ekonominius išteklius. Taip gali būti, pavyzdžiui, jei į sąrašą įtrauktas asmuo dėl einamų pareigų turi įgaliojimus nukreipti šias lėšas sau arba naudoti jas savo naudai.

➡ [2021 m. birželio 8 d. Komisijos nuomonė; ES Tarybos geriausios praktikos vadovas](#), B skirsnio VIII dalis; [DUK apie Rusiją](#), B skirsnis. Atskiros finansinės priemonės.

Atvejis Nr. 1: draudžiama pirkti paslaugas už pinigus iš į sąrašą neįtraukto tiekėjo, kurį kontroliuoja politinės partijos, *de facto* kontroliuojančios teritoriją, karinis sparnas arba į sąrašą įtrauktas verslininkas.

Atvejis Nr. 2: draudžiama teikti humanitarinei pagalbai skirtas prekes (ekonominius išteklius) valstybės subjektui trečiojoje šalyje, žinant, kad šis subjektas jas perduos į sąrašą įtrauktai organizacijai, kuri, be savo karinių funkcijų, toje šalyje veikia kaip civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos organizacija.

Atvejis Nr. 3: draudžiama pervesti lėšas, skirtas humanitarinei pagalbai, į banko sąskaitą trečiojoje šalyje, kurioje yra į sąrašą įtrauktas vyriausybės narys, jei žinoma, kad tas asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuos tas lėšas.

- Mokesčiai

Humanitarinės veiklos vykdytojams gali tekti mokėti mokesčius, importo muitus ar kitas rinkliavas vietos valdžios institucijoms, kad galėtų vykdyti humanitarines operacijas trečiosiose šalyse. Mokėti mokesčius teritorijoje, kurioje taikomos sankcijos, savaime nėra draudžiama. Tačiau humanitarinės veiklos vykdytojai turi įsitikinti, kad šie mokėjimai nebus skirti į sąrašą įtrauktiems asmenims ar jų naudai. Reikėtų skirti daugiau dėmesio ES sankcijų reglamentams, kuriuose yra nuostatos dėl įtraukimo į sąrašą asmenų, einančių pareigas šalies, kurioje turi būti teikiama humanitarinė pagalba, vyriausybėje arba atliekančių neformalias vyriausybines funkcijas.

Kiekvienu konkrečiu atveju reikia įvertinti, ar galima nustatyti aiškų ir tikslų ryšį tarp atitinkamų mokesčių ir į sąrašą įtrauktų asmenų įgaliojimų naudotis pagrindinėmis lėšomis. Humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų atsižvelgti į atitinkamos situacijos trečiojoje šalyje, kurios atžvilgiu taikomos sankcijos ir kurioje renkami mokesčiai, ypatumus. Taip pat gali būti taikomos su humanitarine pagalba susijusios išimties (žr. 3.8 punktą, 3.14 punktą ir 4.5 punktą dėl atsakomybės apribojimo).

➡ [COVID-19 gairės](#), skyrius apie Siriją, 14 klausimas.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų atidžiai įvertinti, ar skirdami lėšas, kaip tvirtinama, importo muitams, kuriuos nustatė paskirtasis karinis vadas Sirijoje, kad leistų gabenti humanitarinės pagalbos prekes į jo kontroliuojamą stovyklą, teikia lėšas į sąrašą įtrauktiems asmenims, nes tai tikėtina.

Atvejis Nr. 2: humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų užtikrinti ir prireikus prašyti atitinkamos NKI patvirtinimo, kad Nikaragvoje dirbančių vietinių darbuotojų atlyginimų lapeliuose kaip darbo jėgos mokesčiai nurodytos sumos nebus skirtos į sąrašą pagal Sankcijų Nikaragvai ar kitus ES sankcijų reglamentus įtrauktiems asmenims.

3.6. Sektoriniai apribojimai

Tokie apribojimai paprastai reiškia draudimą importuoti ir eksportuoti į tam tikras trečiąsias šalis, pirkti jose prekes, tiekti ar naudoti jas arba teikti tam tikras paslaugas. Atitinkamų prekių ir paslaugų, kuriomis negalima prekiauti, sąrašas su atitinkamais kombinuotosios nomenklatūros⁴⁹ kodais paprastai pateikiamas atitinkamų ES sankcijų reglamentų prieduose. Jei kyla neaiškumų dėl konkretaus prekėms taikomo Kombinuotosios nomenklatūros (KN) kodo⁵⁰, humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų kreiptis į gamintoją arba savo NKI, kad šie pateiktų reikiamus paaiškinimus. Sektoriniai apribojimai numatyti tik nedaugelyje ES sankcijų reglamentų. Šalyse, kuriose paprastai teikiama humanitarinė pagalba, svarbiausi šie sektoriniai apribojimai:

Sankcijų Sirijai reglamentas

- degalų, kurių gali prireikti vietiniam transportui, pirkimas;
- reaktyvinių degalų, kurių gali prireikti evakuacijai, eksportas;
- naujų elektrinių, skirtų elektros energijai gaminti, statyba;
- bankų paslaugų, kurių gali prireikti humanitarinėms operacijoms skirtoms lėšoms pervesti, teikimas; taip pat
- cheminių medžiagų, kurių gali prireikti kaip žaliavų tam tikriems produktams, pavyzdžiui, dezinfekcijos priemonėms, gaminti, eksportas.

Sankcijų Iranui už masinio naikinimo ginklus (MNG) reglamentas

- tam tikrų kompiuterių ir dvejetainio naudojimo prekių, kurių gali prireikti kaip pagalbinių prekių teikiant humanitarinę pagalbą, eksportas.

Sankcijų KLDLR reglamentas

---

⁴⁹ Dėl Kombinuotosios nomenklatūros žr. https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/customs-tariff/combined-nomenclature_en.

⁵⁰ Humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų žinoti, kad paslaugos neturi CN kodų.

- lėšų pervedimo į KLDK apribojimas.

Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamentas

- telekomunikacijų ir transporto priemonių, kurių gali prireikti kaip pagalbinių prekių teikiant humanitarinę pagalbą, eksportas ir naudojimas;

Sektoriniai prekių importo, eksporto, tiekimo, pardavimo ir naudojimo apribojimai paprastai apima finansavimo, finansinės pagalbos, techninės priežiūros, tarpininkavimo ir techninės pagalbos, susijusių su pagrindinėmis prekėmis, teikimo apribojimus. Kai kuriuose ES sankcijų reglamentuose numatyti dvejopo naudojimo prekių apribojimai. Tokiu atveju taikomos specialios eksporto licencijavimo procedūros, kurias vykdo valstybių narių, iš kurių prekės išvežamos iš ES teritorijos, muitinės. Apsaugos priemonių eksportui ir tiekimui paprastai netaikomi bendrieji apribojimai, taikomi įrangai, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms, jei šios priemonės skirtos tik humanitariniams tikslams⁵¹.

➡ [COVID-19 gairės](#), skyrius apie Siriją, Iraną.

Atvejis Nr. 1: draudžiama eksportuoti vandens siurblius, kurių KN kodas 8413, į vyriausybės nekontroliuojamas Luhansko srities teritorijas, nebent taikoma su humanitarine pagalba susijusi išimtis.

Atvejis Nr. 2: draudžiama tiekti eksportuojamus generatorius, kurių KN kodas yra ex 8501, skirtus naudoti Sirijoje statant ar įrengiant naujas elektrines elektros energijai gaminti.

3.7. Nenumatytas ES sankcijų reglamentų poveikis humanitarinei pagalbai

ES sankcijos yra tikslingos ir nukreiptos į asmenis, atsakingus už politiką ar veiksmus, kuriems ES nori daryti įtaką, pavyzdžiui, sprendimus priimančius asmenis ar įmonių vadovus. ES yra išsipareigojusi vengti bet kokio galimo nenumatyto neigiamo ES ribojamųjų priemonių poveikio humanitarinei veiklai, o jei tai neišvengiama, jį kuo labiau sušvelninti. Todėl ES sankcijų reglamentais nenustatomos sektorinės priemonės prekybai prekėmis, kurios yra būtinos humanitarinei pagalbai teikti, pavyzdžiui, medicininei pagalbai, vaistams ar medicininei įrangai, ir jos nėra nukreiptos prieš nešališkas humanitarines organizacijas, veikiančias pagal humanitarinius principus ir tarptautinę humanitarinę teisę.

Tačiau tam tikri sektoriniai apribojimai gali būti taikomi prekybai su humanitarine pagalba susijusiuose sektoriuose (pvz., degalų, bankinių sandorių, finansavimo, tam tikro telekomunikacijų įrangos eksporto). Kitais atvejais humanitarinės paskirties prekės gali būti dvejopo naudojimo (pvz., karinio ir civilinio naudojimo). Tokiais atvejais ES sankcijų

---

⁵¹ Žr., pvz., Sankcijų Baltarusijai reglamento 1e straipsnį. Dėl dvejopo naudojimo prekių žr. 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/821, nustatantį Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą.

reglamentuose gali būti numatytos su humanitarine pagalba susijusios išimtys, kurias gali sudaryti išimtys arba nukrypti leidžiančios nuostatos (žr. 3.8 ir 3.14 punktus)⁵².

3.8. Su humanitarine pagalba susijusios išimtys

Su humanitarine pagalba susijusios išimtys – tai ES sankcijų reglamentų nuostatos, pagal kurias humanitarinės veiklos vykdytojams leidžiama vykdyti kitu atveju ribojamuosius veiksmus su sąlyga, kad jų tikslai yra humanitariniai. ES sankcijų reglamentuose gali būti numatytos dviejų kategorijų išimtys: išimtys ir nukrypti leidžiančios nuostatos (žr. 3.8.1 ir 3.8.2 punktus). Su humanitarine pagalba susijusių išimčių įtraukimas netrukdo humanitarinės veiklos vykdytojams pasinaudoti kitomis išimtimis, kurios gali būti numatytos ES sankcijų reglamentuose, jei įvykdytos tam reikalingos sąlygos.

Išimtis gali taikyti visi humanitarinės veiklos vykdytojai (pvz., Sankcijų Afganistanui reglamentas)⁵³ arba tik tam tikrų kategorijų subjektai (pvz., Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus, Sankcijų Sirijai ir Sankcijų Somaliui reglamentai)⁵⁴. Kilus abejonių dėl išimties taikymo srities, humanitarinės veiklos vykdytojas turėtų kreiptis į atitinkamą (-as) NKI. Naudodamiesi su humanitarine pagalba susijusiomis išimtimis, humanitarinės veiklos vykdytojai privalo atsižvelgti į šiuos principus:

- Išimtys turi būti taikomos ribotai, kad nebūtų pakenkta ES sankcijų tikslams⁵⁵. Humanitarinės veiklos vykdytojai privalo visada ieškoti sprendimų, kuriais nėra pažeidžiamos ES sankcijos. Taigi humanitarinės veiklos vykdytojai pirmiausia turi paskirstyti humanitarinę pagalbą vykdydami veiksmus ir pasitelkdami asmenis, kuriems nėra taikomi apribojimai pagal ES sankcijų reglamentas. Jei tai neįmanoma, jie gali pasinaudoti su humanitarine pagalba susijusiomis išimtimis (taip pat žr. 3.14 punktą).
- Su humanitarine pagalba susijusios išimtys taikomos tik kaip nurodyta atitinkamame sankcijų režime. Humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų

---

⁵² Žr. 51 išnašą.

⁵³ Sankcijų Sirijai reglamento 3 straipsnio 4 dalis.

⁵⁴ Žr., pvz., išimtis pagal Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamento 2a straipsnio 1 dalį taikoma tik toms organizacijoms ir agentūroms, kurias Sąjunga įvertina pagal ramsčius ir su kuriomis Sąjunga yra pasirašiusi finansinės partnerystės pagrindų susitarimą, pagal kurį tos organizacijos ir agentūros veikia kaip Sąjungos humanitarinės pagalbos partneriai (jų sąrašą galima rasti paspaudus šią nuorodą: https://ec.europa.eu/echo/document/download/ebbcfb81-71bf-48a7-b934-edbc7256713f_en?filename=list_ios_partners_2021.pdf); išimtis pagal Sankcijų Somaliui reglamento 4 straipsnio 1 dalį taikoma tik Jungtinėms Tautoms, jų specializuotoms agentūroms ar programoms, humanitarinėms organizacijoms, turinčioms stebėtojo statusą Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje ir teikiančioms humanitarinę pagalbą, ir jų įgyvendinimo partneriams, įskaitant dvišaliu ar daugiašaliu pagrindu finansuojamas nevyriausybinės organizacijas, dalyvaujančias įgyvendinant Jungtinių Tautų humanitarinės pagalbos Somaliui planą; išimtis pagal Sankcijų Sirijai reglamento 16a straipsnio 1 dalį taikoma tik viešojo sektoriaus įstaigoms arba juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kurie gauna viešąjį finansavimą iš Sąjungos ar valstybių narių humanitarinei pagalbai Sirijoje teikti arba pagalbai Sirijos civiliams gyventojams teikti.

⁵⁵ Žr., pvz., 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Statoil Fuel & Retail*, C-553/13, EU:C:2015:149, 39 punktą; 2000 m. liepos 6 d. Sprendimo *Dietrich*, C-11/99, EU:C:2000:368, 50 punktą. Taip pat žr. 2021 m. birželio 8 d. Komisijos nuomonę.

įsitikinti, kad pagal kitas to paties sankcijų režimo ir (arba) kitų sankcijų režimų nuostatas netaikomi jokie kiti apribojimai, susiję su tuo pačiu veiksmu. Todėl, priklausomai nuo aplinkybių, gali prireikti daugiau nei vieno leidimo arba dėl veiksmų, kurie leidžiami pagal vieną režimą, jei jie atliekami humanitariniais tikslais, humanitarinės veiklos vykdytojai gali reikėti prašyti leidimo pagal kito sankcijų režimo nuostatas (žr. 1 ir 2 atvejų pavyzdžius).

➔ [ES Tarybos geriausios praktikos vadovas](#), B skirsnio X ir XI dalys; [DUK apie Siriją](#), 18 klausimas.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojas, negaunantis lėšų iš ES ar valstybės narės ir perkantis degalus iš subjekto, įtraukto į sąrašą pagal Sankcijų Sirijai reglamentą, turi gauti du leidimus: vienas skirtas degalams pirkti, o kitas – lėšoms skirti į sąrašą įtrauktiems asmenims⁵⁶.

Atvejis Nr. 2: humanitarinės veiklos vykdytojas, kuris i) turi ES humanitarinės partnerystės sertifikatą, bet ii) nėra Komisijos įvertintas pagal ramstį, ir kuris nori eksportuoti telekomunikacijų įrangą, įtrauktą į Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamento II priedą, į vyriausybės nekontroliuojamas Donecko ir Luhansko sričių teritorijas, turi laikyti, kad jam taikoma išimtis pagal Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamentą, tačiau turi prašyti leidimo pagal Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamentą, jei dėl to jis tiesiogiai ar netiesiogiai suteiktų ekonominių išteklių į sąrašą įtrauktam asmeniui.

3.8.1. *Su humanitarine pagalba susijusios išimtys*

Su humanitarine pagalba susijusios išimtys reiškia, kad apribojimas netaikomas, kai pagrindinis veiksmas yra susijęs su humanitariniais tikslais. Tokiu atveju humanitarinės veiklos vykdytojai gali nedelsdami vykdyti atitinkamus veiksmus ir nereikalaujama, kad jie informuotų NKI ar gautų jos leidimą. Svarbu tai, kad išimtys nereikia tuščių čekių. Humanitarinės veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad nebūtų jokių pažeidimų (žr. 4.1–4.4 punktus dėl atitikties procedūros įsipareigojimų ir 4.5 punktą). Humanitarinės veiklos vykdytojas taip pat prisiima atsakomybę už tai, kad veiksmai būtų vykdomi humanitariniais tikslais. Todėl ribotiems veiksams, vykdomiems nehumanitariniais tikslais (pvz., taikos ir stabilumo), išimtis netaikoma.

Išimtys gali būti susijusios su sektoriniais apribojimais⁵⁷, taip pat su draudimu skirti lėšas ar ekonominius išteklius į sąrašą įtrauktiems asmenims visų arba tik konkrečių veiksmų atveju⁵⁸.

⁵⁶ Abu leidimai gali būti iš esmės įtraukti į vieną NKI sprendimą.

⁵⁷ Žr. Sankcijų Sirijai reglamento 6a straipsnio 1 dalį ir 16a straipsnio 1 dalį, taip pat Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamento 4a ir 5a straipsnius.

⁵⁸ Žr. Sankcijų Sirijai reglamento 16a straipsnio 1 dalį ir Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamento 2a straipsnio 1 dalį.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojas gali mokėti už paslaugas asmeniui, kuris į sąrašą įtrauktas pagal Sankcijų Afganistanui reglamentą, jei tos paslaugos yra būtinos, kad humanitarinė pagalba būtų suteikta laiku.

3.8.2. *Leidžiamos išlygos*

Su humanitarine pagalba susijusi nukrypti leidžianti nuostata reiškia, kad veiksmas, kuris priešingu atveju būtų draudžiamas pagal sankcijas, gali būti vykdomas humanitariniais tikslais tik po to, kai NKI pagal atitinkamą Tarybos reglamentą suteikia tam leidimą. Prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą humanitarinės veiklos vykdytojai turi teikti atitinkamai NKI. NKI sąrašas pridedamas prie kiekvieno ES sankcijų režimo⁵⁹. Kai NKI nusprendžia išduoti leidimą, toks leidimas turi būti aiškus ir teigiamas, išskyrus leidimus, išduodamus pagal Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamento 2a straipsnio 3 dalį (t. y. tylos procedūras)⁶⁰. Humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų įsitikinti, kad kreipiasi į reikiamą NKI. Komisijos humanitarinės pagalbos kontaktinis punktas gali padėti nustatyti reikiamą NKI.

Tam tikrų nukrypti nuo KLCDR ir Jemeniui taikomų sankcijų leidžiančių nuostatų atveju taikomos specialios procedūros, pagal kurias prašymas teikiamas NKI, o ši jį pateikia JT sankcijų komitetui⁶¹.

NKI išduoda leidimus dėl kiekvieno konkretaus apribojimo tokiomis sąlygomis, kurias laiko tinkamomis, ir pagal atitinkamą Tarybos reglamentą. Šios sąlygos gali apimti ataskaitų teikimo įpareigojimus, taip pat humanitarinės veiklos vykdytojo pareigą imtis rizikos mažinimo priemonių. Pagal Sankcijų Sirijai⁶², Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus⁶³ ir Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims⁶⁴ reglamentus, NKI gali išduoti bendruosius leidimus, pavyzdžiui, dėl pasikartojančių ribojamųjų veiksmų, būtinų humanitarinei pagalbai teikti. Informacijos apie leidimų gavimo procedūrą humanitarinės veiklos vykdytojai gali rasti informacijos apie nukrypti leidžiančias nuostatas suvestinėje (žr. toliau).

---

⁵⁹ Žr., pvz., Sankcijų Sirijai reglamento III priedą. Sąrašas pateikiamas adresu https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/national-competent-authorities-sanctions-implementation_en.pdf.

⁶⁰ Tokiu atveju, jeigu per penkias darbo dienas nuo prašymo suteikti leidimą gavimo NKI nepriima neigiamo sprendimo, nepaprašo pateikti informacijos ar nepraneša apie papildomą laiką, turi būti laikoma, kad leidimas yra suteiktas.

⁶¹ Sankcijų KLCDR reglamento 45 straipsnis ir Sankcijų Jemeniui reglamento 3a straipsnio b punktas.

⁶² Sankcijų Sirijai reglamento 6a straipsnio 2 dalis ir 16a straipsnio 2 dalis.

⁶³ Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamento 2a straipsnio 2 dalis.

⁶⁴ Sankcijų Donecko ir Luhansko sritims reglamento 4a straipsnio 2 dalis ir 5a straipsnio 2 dalis.

➔ [COVID-19 gairės](#), skyrius apie Siriją ir Nikaragvą, IV skirsniai; [ES kontaktinis punktas](#); [Informacijos apie nukrypti leidžiančias nuostatas suvestinė](#); [DUK apie Sirija](#), 11 klausimas.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojas, kuris turi suteikti lėšų į sąrašą pagal sankcijų Nikaragvai reglamentą įtrauktam asmeniui humanitariniais tikslais, prieš tai turi gauti aiškų NKI, su kuria jis yra glaudžiausiai susijęs, leidimą.

Atvejis Nr. 2: humanitarinės veiklos vykdytojas, kuris nėra Europos Komisijos įvertintas pagal ramstį ir kuriam reikia skirti lėšų į sąrašą pagal Sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus reglamentą įtrauktam asmeniui humanitariniais tikslais, prieš tai turi gauti leidimą iš NKI, su kuria jis yra glaudžiausiai susijęs. Jei praėjus penkioms darbo dienoms nuo prašymo pateikimo NKI nepriima neigiamo sprendimo, nepateikia prašymo pateikti informaciją arba pranešimo dėl papildomo laiko, laikoma, kad leidimas suteiktas. Humanitarinės veiklos vykdytojas privalo užtikrinti, kad prašymas būtų adresuotas atitinkamai NKI, nes priešingu atveju leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą negalės būti laikomas suteiktu. Šiuo tikslu jis gali prašyti patvirtinimo iš pačios NKI.

3.9. Humanitariniai tikslai

Su humanitarine pagalba susijusios išimtys taikomos tik ribojamiesiems veiksams, kuriais siekiama humanitarinių tikslų⁶⁵.

ES sankcijų reglamentuose nepateikta sąvokos „humanitariniai tikslai“ apibrėžtis. Pagal ES Tarybos geriausios praktikos vadovo 76 punktą, tai gali būti pagalbos teikimas arba sąlygų ją teikti palengvinimas, medicinos atsargų ir maisto tiekimas asmenims, kuriems reikia pagalbos, humanitarinių darbuotojų perkėlimas ir susijusi pagalba asmenims, kuriems reikia pagalbos, arba jų evakuacija. Humanitarinės pagalbos požymiai paprastai būna aprašyti ES sankcijų reglamentuose, kuriuose nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos⁶⁶. Humanitariniai projektai pirmiausia turėtų būti vertinami pagal tuos požymius. Keli veiksmai, skirti humanitarinei pagalbai, pavyzdžiai, susiję su medicinine pagalba, pateikiami COVID-19 gairėse.

Siekdamas įvertinti, ar projektas gali būti laikomas humanitariniu, humanitarinės veiklos vykdytojas turi atsižvelgti į tarptautinę humanitarinę teisę, ginkluotų konfliktų teisę, kuria, be kita ko, siekiama spręsti humanitarines problemas, kylančias tarptautinio ar netarptautinio pobūdžio ginkluoto konflikto metu. Vykdamas humanitarines operacijas

⁶⁵ Retais atvejais, dažniausiai susijusiais su JT rezoliucijomis grindžiamomis sankcijomis, vartojama kitokia formuluotė (žr. Sankcijų Afganistanui reglamento 3, straipsnio 4 dalį): „Teikiant lėšas ar ekonominius išteklius, būtinus siekiant užtikrinti, kad Afganistane humanitarinė pagalba būtų teikiama ir kita pagrindinių žmogiškųjų poreikių rėmimo veikla būtų vykdoma laiku arba tokia veikla remiama, 1 ir 2 dalys netaikomos.“ Sankcijų Rusijai reglamento 3m straipsnio 9 dalyje minimi humanitariniai projektai.

⁶⁶ Žr., pvz., Sankcijų KLDK reglamento 8 straipsnio 1 dalį; taip pat Sankcijų Sirijai reglamento 7a straipsnio 3 dalį.

turėtų būti vadovaujamosi pagrindiniais žmoniškumo, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principais.

Humanitarinės veiklos vykdytojai gali kreiptis į savo NKI, kad ši padėtų išsiaiškinti, ar konkretūs veiksmai gali būti laikomi humanitarine pagalba.

➡ [ES Tarybos geriausios praktikos vadovas](#), X dalis; [COVID-19 gairės](#); [ES kontaktinis punktas](#).

3.10. Su humanitarine pagalba susijusios išimtys ir nehumanitariniai projektai

Ribojamiesiems veiksams, kurių imamasi vykdant projektus, susijusius su vystymosi, civiline sauga, taikos ir stabilumo programomis ir kitais nehumanitariniais tikslais, netaikomos ES sankcijų reglamentuose nustatytos su humanitarine pagalba susijusios išimtys. Todėl būtina kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, ar galima laikyti, kad veiksmas yra susijęs su humanitariniais tikslais. Išimtys turi būti taikomos ribotai (žr. 3.8 punktą). Kilus abejonių ir siekiant išvengti sankcijų pažeidimų, humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų kreiptis į savo NKI.

Tam tikrais atvejais ES sankcijų reglamentuose numatytos išimtys ne tik dėl humanitarinių, bet ir kitų veiksų, pavyzdžiui, „kita veikla [ne humanitarinė pagalba], kuria padedama patenkinti pagrindinius žmonių poreikius“⁶⁷, arba dėl kitos nei humanitarinės veiklos, kuria padedama teikti pagrindines paslaugas, vykdyti atstatymą ar atkurti ekonominę veiklą arba kitais civiliniais tikslais⁶⁸.

Tai, kad kai kurie humanitarinės veiklos vykdytojai vykdo daugiausia humanitarines operacijas arba kad jų įstatų nuostatose nurodyta, jog jie vykdo daugiausia humanitarines operacijas, nereiškia, kad visos jų vykdomos operacijos yra humanitarinės pagal tarptautinę humanitarinę teisę, ginkluoto konflikto teisę; Atsižvelgiant į ES sankcijų reglamentus, humanitariniai tikslai gali būti susiję su veiksmais, o ne su jų vykdytojais.

Tam tikrais atvejais humanitarinės veiklos vykdytojai vykdo Europos Komisijos, valstybių narių ar tarptautinių organizacijų finansuojamus projektus. Kriterijus, kuriuo remiantis galima įvertinti, ar projekto tikslas yra humanitarinis, yra tarptautinė humanitarinė teisė, ES sankcijų režimai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo arba valstybių narių teismų praktika ir taikytinos gairės (žr. 1.3 punktą).

3.11. ES sankcijos ir tarptautinė humanitarinė teisė

ES ribojamosios priemonės nustatomos visapusiškai laikantis ES įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę. Jos niekada nėra nukreiptos prieš nešališkas humanitarines organizacijas ar veiksmus, būtinus humanitarinei pagalbai teikti. ES yra įsipareigojusi vengti bet kokio galimo nenumatyto neigiamo ES ribojamųjų priemonių poveikio humanitarinei veiklai, o jei tai neišvengiama, jį kuo labiau sušvelninti. Sprendimai dėl įtraukimo į sąrašą pagal individualių finansinių sankcijų reglamentus

⁶⁷ Sankcijų Sirijai reglamento 3 straipsnio 4 dalis.

⁶⁸ Pavyzdžiui, Sankcijų Sirijai reglamento 9a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis, susijęs su leidimu vykdyti veiklą, kuria siekiama teikti pagalbą Sirijos civiliams gyventojams, visų pirma siekiant spręsti humanitarines problemas, padėti teikti pagrindines paslaugas, vykdyti atstatymą ar atkurti ekonominę veiklą arba kitais civiliniais tikslais.

kruopščiai tikrinami ir jų skaičius būna ribotas. Atitinkamuose reglamentuose taip pat gali būti numatytos išimtys, kai, norint teikti humanitarinę pagalbą, būtina imtis tam tikrų veiksmų (žr. 3.8 punktą). Humanitarinės veiklos vykdytojai gali susisiekti su savo nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis ir užtikrinti, kad humanitarinė pagalba būtų perduota tiems, kuriems jos reikia (žr. 3.13 punktą).

3.12. Įvairių tipų humanitarinės programos

Humanitarinė pagalba gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, tam tikrų prekių ar paslaugų teikimas arba pagalba grynaisiais pinigais. Pagal tarptautinę humanitarinę teisę su humanitarine pagalba susijusios išimtys ir netikrinimo principas asmenims, kuriems reikia pagalbos, taikomi nepriklausomai nuo humanitarinio projekto formos ir sąlygų.

3.13. Asmenys, kuriems reikia pagalbos (galutiniai naudos gavėjai)

Humanitariniais tikslais vykdomais veiksmais siekiama suteikti pagalbą asmenims, kuriems jos reikia, arba, pagal tarptautinę humanitarinę teisę, ginkluoto konflikto metu saugomiems asmenims.

Pagal tarptautinę humanitarinę teisę asmenys, kuriems reikia pagalbos, visada turi teisę gauti humanitarinę pagalbą. Todėl jie neturėtų būti tikrinami. Tai reiškia, kad humanitarinės veiklos vykdytojai gali teikti šiems asmenims, kuriems reikia pagalbos, bet kokios formos humanitarinę pagalbą (įskaitant pagalbą grynaisiais pinigais), netikrindami, ar jie yra į sąrašą įtraukti asmenys, ar ne⁶⁹. Galutiniai naudos gavėjai skiriasi nuo tarpininkų (fizinių, juridinių asmenų ar įstaigų), kurie, jeigu įtraukiami į sąrašą, išskyrus galimas išimtis, negali tiesiogiai ar netiesiogiai gauti lėšų ar ekonominių išteklių (žr. 3.3, 3.8 ir 3.14 punktus).

Tačiau humanitarinės veiklos vykdytojai (paprastai NVO arba tarptautinės organizacijos), atsakingi už humanitarinės pagalbos teikimą asmenims, kuriems reikia pagalbos, turėtų sugebėti įrodyti, kad humanitarinės pagalbos gavėjai, kurie nebuvo patikrinti pagal ES į sąrašą įtrauktų asmenų sąrašus, iš tikrųjų buvo asmenys, kuriems reikia pagalbos. Aiškumo dėlei pažymėtina, kad lėšų ar ekonominių išteklių teikimas į sąrašą įtrauktam asmeniui, kuris laikomas asmeniu, kuriam reikia pagalbos, neužtraukia atsakomybės už ES sankcijų pažeidimą nei lėšas ar ekonominius išteklius teikiantiems asmenims, nei bet kuriam kitam tiekimo grandinės pradinį grandžių dalyviui (pvz., bankams).

➡ [COVID-19 gairės](#), be kita ko: skyrius apie Siriją, 25 klausimas.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojui, prieš skirstant pagalbą grynaisiais pinigais, nereikia patikrinti, ar kiekvienas asmuo, kuriam reikia pagalbos pabėgėlių stovykloje Sirijoje, yra įtrauktas į sąrašą. Tačiau jis turėtų sugebėti įrodyti NKI, kad asmuo iš tikrųjų yra asmuo, kuriam reikia pagalbos, jei to būtų paprašyta.

---

⁶⁹ Pavyzdžiui, nebūtina tikrinti, ar asmens, kuriam reikia humanitarinės pagalbos, vardas ir pavardė yra įtraukti į sąrašą arba ar jis yra į sąrašą įtrauktos grupės narys.

3.14. Situacija, kai nėra kitų galimybių

Humanitarinės veiklos vykdytojai turi teikti humanitarinę pagalbą atlikdami veiksmus ir per asmenis, kuriems netaikomos ribojamosios priemonės. Jei tai neįmanoma, jie turėtų pasinaudoti su humanitarine pagalba susijusiomis išimtimis, numatytomis atitinkamose ES sankcijose. Pagal tarptautinę humanitarinę teisę, ginkluoto konflikto teisę, kai nėra kitos galimybės, ES ribojamosios priemonės neturėtų kliudyti teikti humanitarinę pagalbą. Jei kyla tokių kliūčių, humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų kreiptis į NKI ir ieškoti sprendimų.

➡ [COVID-19 gairės](#), be kita ko: skyrius apie Siriją, 17 klausimas.

4. ES SANKCIJŲ LAIKYMASIS

4.1. Humanitarinės veiklos vykdytojų prievolės

ES sankcijų reglamentuose įtvirtinta prievolė pasiekti tam tikrą rezultatą, be kita ko, taikant finansines ir sektorines priemones. ES Tarybos reglamente, kuriuo nustatomos ES sankcijos, priemonės, kuriomis įvykdoma prievolė pasiekti tam tikrą rezultatą, nėra išsamiau apibrėžtos. Kiekvienas humanitarinės veiklos vykdytojas šiuo tikslu turi parengti, įgyvendinti ir nuolat atnaujinti savo vidaus procedūras, atsižvelgdamas į tai, kad humanitarinės pagalbos teikėjas turi naudoti tinkamas priemones, suderintas atsižvelgiant į jo projekto riziką, teritoriją (-as), kurioje (-iose) jis bus įgyvendinamas, ir asmenis bei subjektus, kurie gaus lėšų ir ekonominių išteklių, kad užtikrintų prievolės pasiekti tam tikrą rezultatą laikymąsi.

Prievolė pasiekti tam tikrą rezultatą reiškia, kad faktas, jog buvo įdiegtos tam tikros procedūros, savaime nepanaikina atsakomybės už ES sankcijų pažeidimus. Tokiu atveju humanitarinės veiklos vykdytojas turėtų sugebėti įrodyti, kad nežinojo ir negalėjo pagrįstai įtarti, jog savo veiksmais ES pažeidė sankcijas (žr. 4.5 punktą). Vis dėlto tinkamų vidaus atitikties užtikrinimo procedūrų įgyvendinimas gali sumažinti humanitarinės veiklos vykdytojų atsakomybę už atsitiktinius sankcijų pažeidimus. Todėl labai svarbu turėti tvirtas ir išsamias vidaus procedūras. Humanitarinės veiklos vykdytojai, sužinoję, kad dėl jų veiksmų buvo pažeistos ES sankcijos, turėtų kuo greičiau kreiptis į atitinkamą NKI.

➡ [DUK apie Rusiją](#), A skirsnis „Priemonių vengimas ir išsamus patikrinimas“; [Rizikos valdymo gairės](#).

4.2. Vidaus procedūros, užtikrinančios ES sankcijų laikymąsi. Išsamus patikrinimas

Išsamus patikrinimas – tai terminas, apimantis visas procedūras, patikrinimus ir patikras, taikomus siekiant užtikrinti, kad ES sankcijos nebūtų pažeistos. Klausimuose ir atsakymuose dėl verslo santykių su Iranu išsamaus patikrinimo Komisija rekomendavo taikyti riziką pagrįstą metodą, kurį sudaro:

- rizikos vertinimas;
- daugiapakopis išsamus patikrinimas; taip pat
- nuolatinė stebėseną.

Išsamus patikrinimas visų pirma gali būti lėšų ar ekonominių išteklių gavėjų tikrinimas pagal į sąrašą įtrauktų asmenų sąrašus (žr. 3.3 punktą). Tai taip pat gali būti neigiamo poveikio tyrimai žiniasklaidoje – paieška internete ir naujienų šaltiniuose, siekiant rasti įrodymų, kad sutarties šalis arba kitas lėšų ar ekonominių išteklių gavėjas, net jei jis nėra įtrauktas į sąrašą (todėl jis nepatenka į sankcijų sąrašą), iš tikrųjų yra kontroliuojamas į sąrašą įtraukto asmens (pvz., vietinėje spaudoje pasirodžiusios žinios, kad įmonė yra kontroliuojama į sąrašą įtraukto asmens). Laikui bėgant ES sankcijos dažnai keičiamos, visų pirma įtraukiant į sąrašus naujus asmenis. Humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų užtikrinti, kad jų vidaus procedūros būtų atnaujintos. Humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų būti ypač atsargūs dirbami su naujais partneriais ar tarpininkais trečiojoje šalyje, kurioje teikiama humanitarinė pagalba. Jie turėtų tinkamai registruoti savo operacijas, reguliariai mokyti savo darbuotojus išsamaus patikrinimo klausimais ir turėti tinkamas įspėjimo sistemas reikalavimų nesilaikymo atveju pagal valstybės narės teisės aktus.

Humanitarinės veiklos vykdytojai primygtinai raginami kreiptis į savo NKI, kad būtų užtikrinta, kad jų atliekamas išsamus patikrinimas yra tinkamas jų veiklai. Kai kurios NKI paskelbė savo išsamaus patikrinimo gaires.

➡ [DUK apie Rusiją](#), A skirsnis „Priemonių vengimas ir išsamus patikrinimas“; [Rizikos valdymo gairės](#); [Klausimai ir atsakymai apie verslo su Iranu išsamų patikrinimą](#).

4.3. Sprendimai dėl įtraukimo į sąrašą, į kuriuos reikia atsižvelgti

Humanitarinės veiklos vykdytojai privalo laikytis visų ES sankcijų (žr. 4.1 punktą). Vis dėlto humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų atkreipti didesnę dėmesį į tam tikrus apribojimus. Kalbant apie draudimą leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais tam tikriems asmenims ir subjektams, humanitarinės veiklos vykdytojai visų pirma ypatingą dėmesį turėtų skirti šiems sprendimams dėl įtraukimo į sąrašą:

- Verslininkai

Humanitarinės veiklos vykdytojams gali prireikti vietos tiekėjų, logistikos paslaugų ir subrangos būdu samdomų vietos darbuotojų humanitariniam projektui įgyvendinti. Tačiau tie subjektai gali būti įtraukti į sąrašą arba nuosavybės teise priklausyti į sąrašą įtrauktiems asmenims ar būti jų kontroliuojami.

- Sveikatos sektorius

Humanitarinės veiklos vykdytojai gali teikti medicinos paslaugas per vietines ligonines, kurios nuosavybės teise priklauso į sąrašą įtrauktiems asmenims. Taip gali būti tais atvejais, kai ES sankcijos taikomos asmenims, dirbantiems sveikatos priežiūros sektoriuje, pavyzdžiui, Sankcijų Sirijai reglamentu.

- Netikros labdaros organizacijos

Humanitarinės veiklos vykdytojai gali teikti humanitarinę pagalbą per vietos nevyriausybinės organizacijas ar kitas humanitarines organizacijas. Tačiau tam tikros nevyriausybines organizacijas buvo įtrauktos į sąrašą, nes jomis buvo naudojamos kaip priedanga neteisėtai veiklai.

- Saugumo tarnybos, ginkluotosios pajėgos ir sukarintos pajėgos

Humanitarinės veiklos vykdytojai ir saugumo tarnybų, ginkluotųjų pajėgų, sukarintų pajėgų ir policijos sąveika turėtų būti vykdoma taip, kad netrukdytų ir nekliudytų iš principo teikti humanitarinę pagalbą. Atsižvelgiant į tai, bet kokia tokio pobūdžio sąveika, jei ji kada nors įvyktų ir būtų susijusi su lėšų ar ekonominių išteklių pervedimu, taip pat turėtų būti vykdoma atsižvelgiant į tai, kad šiems subjektams taikomos įvairios ES sankcijos.

- Pinigų verslo paslaugos

Humanitarinės veiklos vykdytojams gali prireikti vietinių pinigų tiekėjų paslaugų keičiant valiutą arba atliekant kitas valiutos operacijas. Tačiau kai kurie iš šių asmenų yra įtraukti į sąrašą pagal daugelį ES sankcijų.

- Vietos valdžios institucijos

Kai kurie į sąrašą įtraukti asmenys, oficialiai ar neoficialiai įsitvirtinę valstybėse, kuriose teikiama humanitarinė pagalba, kartais dalyvauja teikiant humanitarinę pagalbą. Jei humanitarinė pagalba šiai šaliai teikiama, humanitarinės veiklos vykdytojai turi užtikrinti, kad tos į sąrašą įtrauktos grupės ja nesinaudotų.

➡ [COVID-19 gairės](#), skyrius apie kovą su terorizmu, 2 klausimas; skyrius apie Iraną, 2 klausimas; skyrius apie Nikaragvą, 3 klausimas; skyrius apie Siriją, 20 klausimas; skyrius apie Venesuelą, 2 klausimas; [ES kontaktinis punktas](#).

4.4. Kas turi įdiegti vidaus procedūras, kad būtų užtikrintas ES sankcijų laikymasis?

Prievolė pasiekti tam tikrą rezultatą taikoma kiekvienam teikiant humanitarinę pagalbą dalyvaujančiam asmeniui ar subjektui, kuriam taikomos ES sankcijos. Visų pirma nevyriausybinės organizacijos, tarptautinės organizacijos ir paramos teikėjai paprastai turi geriausias galimybes rinkti informaciją, reikalingą išsamiam patikrinimui atlikti, nes jos yra atsakingos už projektų rengimą arba už paskutinį pagalbos teikimo asmenims, kuriems reikia pagalbos, etapą. Todėl jos turėtų pateikti šią informaciją kredito įstaigoms ir įmonėms tiekėjoms, dalyvaujančioms humanitariniame projekte. Visų pirma nevyriausybinės organizacijos ir paramos teikėjai turėtų žinoti, kad kredito ir finansų įstaigos privalo tvarkyti apskaitą pagal ES kovos su pinigų plovimu sistemą, o neturint tokios informacijos, finansinių sandorių negalima apdoroti. Tokie apskaitos tvarkymo įpareigojimai apima tiek išsamaus klientų patikrinimo procesą, tiek patvirtinamuosius dokumentus ir sandorių įrašus. Dokumentų originalus (arba kopijas, kurios pagal nacionalinę teisę yra priimtinos teisiniuose procesuose), reikalingus sandoriams identifikuoti, reikia saugoti penkerius metus nuo verslo santykių su klientu pabaigos arba nuo pavienio sandorio datos. Esant tam tikroms sąlygoms, valstybės narės gali pratęsti šį terminą.

Todėl NVO ir kitos humanitarinės organizacijos raginamos dalytis visa svarbia informacija su bankais ir kitais privačiais subjektais. Tai gali būti patikrinimo garantijos, kurias jiems galėjo suteikti paramos teikėjas, jų atliktas veiksmų rizikos vertinimas ir švelninimo

priemonės, galimi jiems suteikti sertifikatai ir teisinės nuorodos į taikomas ES sankcijas ir su humanitarine pagalba susijusias išimtis⁷⁰.

Tuo pat metu ES sankcijos neturėtų lemti perteklinio reikalavimų laikymosi. Visų pirma, jos neturėtų būti aiškinamos taip, kad humanitarinės veiklos vykdytojai, visų pirma nevyriausybinės organizacijos, būtų įpareigoti dėti neįmanomas pastangas surinkti įrodymus arba ką nors paneigti.

Įmonės tiekėjos turėtų bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis ir teikti joms atitinkamą informaciją, visų pirma KN kodus ir kitus nevyriausybinių organizacijų teikiamų prekių identifikatorius.

➡ [COVID-19 gairės](#), be kita ko: skyrius apie Siriją, 20 klausimas.

4.5. Atsakomybė

Humanitarinės veiklos vykdytojų veiksmai, kuriais pažeidžiamos ES sankcijos, užtraukia atsakomybę, išskyrus atvejus, kai humanitarinės veiklos vykdytojai gali įrodyti, kad jie nežinojo ir neturėjo pagrįstos priežasties įtarti, kad jų veiksmai pažeis atitinkamus draudimus pagal atitinkamus ES sankcijų reglamentus. Iš to darytina išvada, kad humanitarinės veiklos vykdytojai turėtų būti įdiegę tinkamas vidaus procedūras, kad išvengtų sankcijų pažeidimų.

Atvejis Nr. 1: humanitarinės veiklos vykdytojas teigia, kad jis negalėjo įtarti, jog vienas iš jo tarpininkų, kuriam jis tiekė prekes, skirtas asmenims, kuriems reikia pagalbos, vietoj to perdavė jas į sąrašą įtrauktiems asmenims. Tačiau tarpininkas buvo žinomas žiniasklaidos ir humanitarinės bendruomenės atstovams dėl to, kad jau anksčiau buvo pasielgęs taip pat. Todėl NKI gali pareikalauti papildomų įrodymų, kad humanitarinės veiklos vykdytojas atliko reikiamą išsamų patikrinimą, kad nebūtų pripažintas atsakingu už ES sankcijų reglamentų pažeidimą.

4.6. Sankcijų nuobaudos

Teisė taikyti ES sankcijas priklauso valstybių narių kompetencijai. Iš esmės NKI arba teisminės institucijos yra atsakingos už patikrinimą, ar buvo pažeistos ES sankcijos, ir atsakingam asmeniui skiria administracinę nuobaudą arba baudžiamąją sankciją. Apskritai baudžiamosios sankcijos skiriamos atsižvelgiant į atsakomybės laipsnį.

➡ [ES kontaktinis punktas](#).

---

⁷⁰ Visų pirma, humanitarinės veiklos vykdytojai nuorodą į taikytiną su humanitarine pagalba susijusią išimtį galėtų pateikti bankinio pervedimo laukelyje, skirtame komentarams arba pervedimo paskirčiai nurodyti.

4.7. Svarbios informacijos teikimas

ES sankcijų reglamentais reikalaujama, kad informaciją, padedančią laikytis ES sankcijų, humanitarinės veiklos vykdytojais pateiktą NKI ir perduotą Komisijai⁷¹ ir bendradarbiautų su NKI atliekant galimus tolesnius veiksmus⁷². Tokia informacija gali būti informacija apie kitų asmenų bandymus apeiti ES sankcijas, į sąrašą įtraukto asmens nuosavybės teisės į biržos sąrašus neįtraukto subjekto atžvilgiu arba jo kontrolę ir bet kokia kita informacija, kuri gali būti naudinga NKI vertinimui. Kai kurios valstybės narės nustatė specialias informacijos teikimo procedūras. Daugiau informacijos gali pateikti NKI.

➔ [ES kontaktinis punktas.](#)

KONTROLINIS SĄRAŠAS (NEBAIGTINIS SĄRAŠAS)	
1	Ar į trečiąsias šalis gabenamoms prekėms (KN kodams ir (arba) prekės aprašymui), kurios yra tikrai būtinos asmenims, kuriems reikia pagalbos, (pvz., vandens siurbliams) arba jūsų veiklai palaikyti (pvz., telekomunikacijų prekėms, apsaugos įrangai, transporto priemonėms), taikomi sektoriai apribojimai, pavyzdžiui, eksporto ar naudojimo draudimas?
2	Ar jums reikės įsigyti arba naudoti prekes, kurioms šalyje, kurioje teiksime humanitarinę pagalbą, taikomi apribojimai (pvz., degalus lengviesiems automobiliams ir sunkvežimiams)?
3	Ar patikrinote, be kita ko, socialinėje žiniasklaidoje ir kitais būdais rinkdami informaciją, ar vietiniai tiekėjai nėra įtraukti į sąrašą arba nuosavybės teise nepriklauso į sąrašą įtrauktiems asmenims ir (arba) nėra jų kontroliuojami?
4	Ar įsitikinote, kad trečiosios šalies nevyriausybinės organizacijos, su kuriomis ketinate sudaryti sutartį dėl humanitarinės programos įgyvendinimo, nėra įtrauktos į sąrašą arba nuosavybės teise nepriklauso į sąrašą įtrauktiems asmenims ir (arba) nėra jų kontroliuojamos?
5	Ar nuomojatės patalpas, transporto priemones ar kitą turtą iš į sąrašą įtrauktų asmenų arba iš įmonės ar subjekto, kuris nuosavybės teise priklauso vienam iš jų arba yra jo kontroliuojamas?
6	Ar planuojate teikti lėšas ar prekes į sąrašą įtrauktiems asmenims, kurie vėliau turėtų jas perduoti asmenims, kuriems reikia pagalbos?
7	Ar jūsų saugumą užtikrina paskirtas subjektas ar grupė arba jiems nuosavybės teise priklausantis ar jų kontroliuojamas subjektas ir ar už tai sumokėjote?

⁷¹ Pavyzdžiui, į ES kontaktinį punktą arba adresu relex-sanctions@ec.europa.eu.

⁷² Žr., pvz., Visuotinių sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus reglamento 9 straipsnio 1 punktą.

8	Ar, pavyzdžiui, susitikdami su į sąrašą įtrauktais asmenimis rengiate jiems mokymus arba skiriate lėšas ar kitus ekonominius išteklius?
9	Ar ėmėtės tinkamų poveikio švelninimo priemonių, siekdami užtikrinti, kad jūsų lėšų ar prekių nepasisavintų, taip pat ir jėga, į sąrašą įtraukti asmenys, ypač sukarintos grupuotės, policija ar ginkluotosios pajėgos?
10	Ar šalyje, kurioje planuojate teikti humanitarinę pagalbą, galioja ES sankcijų reglamentuose numatyti bankų paslaugų apribojimai?
11	Ar turėsite mokėti mokesčius trečiojoje šalyje, kurioje teiksite humanitarinę pagalbą ir kurioje yra į sąrašą įtraukti valdžios pareigūnai?
12	Ar suteiksite lėšų ar ekonominių išteklių trečiosios šalies, kurioje teiksite humanitarinę pagalbą ir kurioje yra į sąrašą įtraukti pareigūnai, vykduantys valdžios funkcijas, administracijai?
13	Ar įdiegėte tinkamas vidaus procedūras, apimančias ES sankcijų reglamentų pažeidimų stebėjimą ir greitą reagavimą į juos?

**PATVIRTINTAS DOKUMENTO
 NUORAŠAS**
 Generalinės sekretorės vardu

Martine DEPREZ
 Direktorius
Sprendimų priėmimas ir kolegialumas
 EUROPOS KOMISIJA

